

Струју из обновљивих извора Електропривреда Србије мора да откупљује у наредних 12 година, по цени од 9,2 евроцента

Да ли Србија заиста постаје земља зелене енергије, како се пре два дана запитао Александар Антић, министар енергетике. Да би добио потврдан одговор било је довољно да погледа своју агенду и схвати да је у последња 24 часа отворио два ветропарка – „Малибунар“, који ће снабдевати 7.200 домаћинстава, и „Чибук“.

До краја следеће године Србија би требало да добије још око 250 мегавата струје из ветра, чиме ће се приближити циљу да до 2020. има 27 одсто укупне потрошње енергије из обновљивих извора. У овом тренутку ради на обезбеђивању још око 500 мегавата, махом из ветра.

Да ли је реч о енергетском буму зелених киловата у Србији?

Маја Маћић, једна од првих заговорника производње струје из обновљивих извора енергије у Србији, каже, за „Политику“ да је изградња већег броја ветропаркова, која је дошла после скоро деценије, последица повољне и уређене законске регулативе

Подаци показују да је зелена енергија више од два пута скупља од најјефтине струје ЕПС-а. Јер се цена киловата добијених из угља или воде креће од 4,38 до 17,52 евроцента зависно од тога у које доба дана и у којој зони се троши. Осим тога, зелених киловата из ветра у Србији нема у продаји на отвореном тржишту.

ЕПС има обавезу да све киловате

из ветра откупљује од произвођача у наредних 12 година по цени од 9,2 евроцента, што између осталог улази у и рачун за струју па сваки потрошач плаћа накнаду од 0,093 динара по киловату.

Маћићева потврђује да је цена струје из ветра скупља од струје ЕПС-а, јер се електрична енергија у Србији производи у термоелектранама на лигнит и хидроелектранама које су давно изграђене и амортизоване. Тако да је цена једног киловата на прагу ових електрана прилично ниска.

– Електране на угљ предстљаваће базне изворе електричне енергије у Србији све док има угља, јер се у том случају произведе онолико струје колико је потребно. То, међутим, није случај с струјом из ветропаркова, јер се она производи само онда када има ветра – објашњава она.

Професор др Слободан Ружић, бивши помоћник министра енергетике, каже да је мало земаља које нуде струју из ветра на отвореном тржишту, јер већина има прописане подстицајне откупне цене фи-дин тарифе, као и ми. С тим што се последњих месеци припремају прописи који би требало да регулишу и питање продаје ове струје на отвореном тржишту.

Маћићева још додаје да се механизми подстицаја мењају у последње време па се и произвођачи зелене електричне енергије полако обавезују да учествују на тржишту струје са осталим конвенционалним изворима, док им држава гарантује разлику или тзв. премију. Државе исто тако организују и аукције на којима будући произвођачи учествују – и они са најмањом понуђеном ценом освајају тендере, каже наша саговорница.

Загарантована цена једног киловат-часа из зелене енергије у Србији и некој другој развијеној држави, попут Немачке, није упоредива.

Србија производњом зелених киловата испуњава услове које је пред нас поставила ЕУ у погледу смањења емисије угљен-диоксида. Међутим, нико не каже да је емисија штетних гасова 60 пута мања код нас него у Немачкој, а ми морамо да испунимо исте квоте за зеленом енергијом, а да их при томе ЕПС откупљује по вишој цени него што производи своју струју.

Управо је проблем на такзваном балансирању електричне енергије, односно делу који регулише преузимање струје, а који потпуно иде на терет ЕПС-а. Рецимо, онај ко производи струју из ветра не мора ЕПС-у да најави колико ће му зелених киловата испоручити наредних дана како би наше јавно предузеће могло да планира своју производњу. Тако да сва струја која се произведе из ветра мора да се откупи по дупло већој цени (око 92,5 евра по мегавату) и да се заустави или смањи производња домаће струје из угља или воде чија је цена на берзи око 48 евра.

Јасна Петровић Стојановић

Врста електране повлашћеног произвођача ел. енергије	Инсталирана снага P (MW)	Подстицајна откупна цена у евроцентима за kWh	Максимално ефективно радно време у сатима
Хидроелектрана	До 0,2	12,60	5.000 у години подстицајног периода
	0,2 – 0,5	13,933 – 6,667*P	
	0,5 – 1	10,60	
	1 – 10	10,944 – 0,344*P	
	10 – 30	7,50	
На постојећој инфраструктури	До 30	6	5.000 у години подстицајног периода
Електране на биомасу	До 1	13,26	8.600 у години подстицајног периода
	1 – 10	13,82 – 0,56*P	
	Преко 10	8,22	
Електране на биогаз	0 – 2	18,333 – 1,111*P	8.600 у години подстицајног периода
	2 – 5	16,85 – 0,370*P	
	Преко 5	15	
Електране на депонијски гас и гас из постројења за третман комуналних отпадних вода		8,44	8.600 у години подстицајног периода
Електране на ветар		9,2	9.000 у кварталу подстицајног периода
Соларне електране	На објекту	14,60 – 80*P	1.400 у години подстицајног периода
	До 0,03		
	На објекту 0,03 – 0,5	12,404 – 6,809*P	
	На земљи	9	
Геотермалне електране		8,2	8.600 у години подстицајног периода
Електране са високоефикасном комбинованом производњом електричне и топлотне енергије	До 0,5	8,20	8.600 у години подстицајног периода
	0,5 – 2	8,447 – 0,493*P	
	2 – 10	7,46	
Електрана на отпад		8,57	8.600 у години подст. периода